

бухгалтерських працівників. Дуже важливе значення на попередньому етапі при проведенні обшуку і первинного дослідження інформації, що зберігається в пам'яті комп'ютерних систем, мати оперативне орієнтування.

Тому в сучасних умовах найбільш гостро постають проблеми боротьби з економічною злочинністю, зокрема, в системі бухгалтерського обліку. Зростання правопорушень в бухгалтерському обліку неминуче призводить до збільшення кількості бухгалтерських та судово-бухгалтерських експертиз, що в свою чергу спонукає до удосконалення прийомів і способів здійснення експертних бухгалтерських досліджень, в розробці принципово нових і апробованих методик експертної бухгалтерської роботи.

Список використаних джерел

1. Король Г.О., Зелікман В.Д., Сокольська Р.Б. *Комп'ютерний аудит: Навч. посібник. Частина I. Методологія та інформаційне забезпечення комп'ютерного* ;Дніпро: НМетАУ, 2017. 41 с.

2. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз від 08.10.98 р. №53/5
URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.

УДК 657.6

Федоренко Олександра Петрівна,
*аспірантка кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Київський національний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна*

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ МЕРЕЖЕВИХ РИТЕЙЛЕРІВ

Глобальна економіка характеризується високою динамікою розвитку сфери послуг та торгівлі. Економічна система повинна об'єднувати в глобальну мережу розробку товарів та послуг, їх виробництво, реалізацію, обмін та споживання, основою якої є ритейл, який, у свою чергу, пропонує споживачам не лише широкий асортимент товарів та послуг, а й можливість придбати все в єдиному місці, де на великій торговельній площі запропоновано тисячі асортиментних найменувань.

Сучасний етап розвитку економіки Україні характеризується, з одного боку, поступовою інтеграцією до європейського та світового ринків, прагненням до зростання кількості інвесторів, а з іншого- стабільною значною часткою тіньової економіки, яка у 2018 р. становила 47,2 % від загального обсягу ВВП, що на 0,4% більше, ніж в попередньому році (за даними Київського міжнародного інституту соціології). Як наслідок, довіра до офіційної інформації щодо результатів діяльності суб'єктів господарювання невисока.

Всупереч зазначеній специфіці національної економіки ритейлери, які оцінюються як одні з найбільш інвестиційно привабливих об'єктів для інвесторів, для забезпечення свого розвитку та прибутковості діяльності

прагнуть надавати потенційним інвесторам максимально обґрунтовану, об'єктивну та неупереджену інформацію щодо реального фінансово-майнового стану, їх фінансової стабільності, перспектив розвитку тощо. Саме ця ділянка роботи покладається на аудиторів (а першу чергу, зовнішніх). Саме аудитори, працюючи з великими масивами інформації, почали активно долучатися до процесів диджиталізації.

Економічна система об'єднує в глобальну мережу розробку товарів та послуг, їх виробництво, реалізація, обмін та споживання, основою якої є ритейл. Ритейл пропонує споживачам не лише широкий асортимент товарів та послуг, а й можливість придбати все в одному місці, де на великій торговельній площі запропоновано значна кількість найменувань.

Розвиток мережевого ритейлу створює нові можливості для бізнесу через впровадження сучасних інформаційних систем, диджиталізації виробничих процесів та бізнесу, створення е-крамниць та інтерактивних вітрин. Діяльність мережевого ритейлу, як і будь-якого іншого підприємства потребує якісного та комплексного аналізу та аудиту з метою зміцнення його позицій на ринку, стійкого становища у динамічному та потужному конкурентному середовищі. Тому власникам бізнесу, керівникам, менеджерам вищого рангу та потенційним інвесторам та бізнес партнерам слід приділяти цьому значну увагу з метою управління бізнесом, фінансами та в подальшому збільшенні прибутковості.

Дослідженню сучасного ринку ритейлу в Україні, а також його аудиту присвячені наукові праці сучасних науковців В. Апопія [1], Л. Гальків [2], Н. Голошубової [3], Т. Сак і Н. Грицюк [4], Д. Грищук [5], М. Демчишина [5], В. Лісіци [6], А. Мазаракі [7], А. Яремко [8] та інші, які присвячені науково-теоретичним обґрунтуванням та узагальненням розвитку мережевого ритейлу. Наукові доробки К. Назарової [9] та І. Копчикової [10] присвячені аудиту діяльності мережевих ритейлерів в умовах економіки з відкритим доступом. Через призму порівняння та конкурентних переваг науковець А. Яремко [8] розглядає комплексний компаративний аналіз діяльності торговельного підприємства.

Диджиталізація не лише економіки, а й світового суспільства загалом сприяють поширенню процесів економічної та культурної глобалізації, зміцненню світогосподарських зв'язків. Саме мережевий ритейл має цілеспрямований вплив не лише на економіку окремої країни, а й на світові економічні процеси. З іншого боку, застосування інновацій в ритейлі дозволяють знизити підприємницькі ризики.

Сучасний вітчизняний мережевий ритейл стикається з низкою проблем, серед яких особливо помітними є невизначеність валютного курсу в зв'язку з політичною та фінансовою нестабільністю, світовим спалахом коронавірусної інфекції, недостатньо врегульованій митній політиці держави, спад споживчого попиту через певні карантинні обмеження, та втратою рівня доходів громадян. Це спричиняє певні труднощі у закупівельній та ціновій політиці, як серед імпортного так і вітчизняного виробництва [9].

Так, діяльність торговельних мереж завжди супроводжується товарними втратами. Залежно від формату обслуговування розмір товарних втрат становить

від 1% до 4% товарообороту мережі. За результатами міжнародних опитувань провідних консалтингових компаній PwC та Global Retail Theft Barometer, розмір товарних втрат сягає 50 % від операційного прибутку вітчизняних ритейлерів [10]. Отже, аудитор, перевіряючи такі масиви інформації, вже не може обійтися без диджитал-аудиту.

В сучасних бізнесових структурах та наукових колах поняття "ритейл" зустрічається не рідко, і яке з зрозумілих причин, часто ототожнюється з роздрібною торгівлею. Адже з англійської мови поняття "ритейл" перекладається як роздрібна торгівля, або продаж товарів кінцевому споживачу. Сучасний мережевий ритейл потребує оновлення бізнес- процесів, підґрунтям якого є матеріальних, нематеріальних, інноваційних та стратегічних процесів.

Застосування інновацій в ритейлі знизить підприємницькі ризики. Адже укладання довгострокових контрактів на обслуговування мережі (банківське, інформаційне, диджиталізоване, дизайнерське, клірингове, охоронне тощо) зміцнює гарантії на тривале обслуговування, що забезпечує безперебійну та стабільну роботу мережі.

Важливо підкреслити, що розвиток вітчизняного ритейлу супроводжується наступними особливостями:

- тривають процеси консолідації: конкуренція знищує дрібних торговців, укріплюються позиції, зміцнюється позиції крупних мережевих ритейлерів;
- удосконалююся процеси централізації закупівельної діяльності
- спостерігається подальший розвиток власних торговельних марок мережевих ритейлерів;
- поступово відновлюється інтерес іноземних ритейлерів до України, які зміцнюють свою присутність на ринку;
- зростає кількість угод з поглинань/злиттів різних торгових марок;
- розширюються ритейлерські мережі у регіонах та віддалених населених пунктах.

Проводяться постійні маркетингові дослідження з метою виявлення активних відвідувачів, видача карток постійних покупців, активне запровадження знижок для власників карток та ін.

Отже, диджиталізація аудиту діяльності мережевих ритейлерів є обов'язковою складовою сучасних глобалізаційних економічних процесів.

Список використаних джерел

1. Анопій В., Міщук І., Антонюк Я. Структурні зміни та сучасні тенденції розвитку внутрішньої торгівлі України: монографія. Львів: "Новий Світ – 2000", 2017. 440 с.
2. Гальків Л., Демчишин М., Грицюк Д. Інноваційний імператив розвитку ритейлу як деактиватор ризиків і загроз соціально-економічній безпеці. URL: science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/2745/visnyk2016-61-68.pdf.
3. Голошубова Н. Розвиток торговельних мереж в Україні. Товари і ринки. 2011. № 1. С. 15-24. URL: <http://tr.knute.edu.ua/files/2011/11/4.pdf/>.
4. Сак Т., Грицюк Н. Ринок ритейлу в Україні: тенденції та перспективи розвитку в умовах кризи. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Розділ II. Економіка та управління національним господарством 2, 2020. С. 33-42.

5. Гальків Л., Демчишин М., Гришук Д. Інноваційний імператив розвитку ритейлу як деактиватор ризиків і загроз соціально-економічній безпеці. URL: science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/jun/2745/visnyk2016-61-68.pdf.
6. Лісіца В. Омніканльні продажі: тенденції та перспективи розвитку в Українському ритейлі. Проблеми та перспективи економіки та управління. 2017. №2(10). С. 100-110.
7. Мазаракі А. Інститутотворча функція сучасної мережевої роздрібної торгівлі. Вісник КНТЕУ, 2016, №4, С. 5-21.
8. Яремко А. Особливості комплексного компаративного аналізу торговельних підприємств у конкурентному бізнес-середовищі. Актуальні проблеми економіки №9 (147), 2013. С. 145-150.
9. Назарова К. О. Аналіз та оцінка впливу наслідків коронавірусу SARS-COV-2 на розвиток торговельних мереж/ К.О. Назарова, А.О. Ус// Ефективна економіка.- 2020.- №7.- Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8038>.
10. Копчикова І.В. Проблеми ідентифікації товарних втрат торговельних мереж / І.В. Копчикова : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. ["Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку"], (Чернігів, 21.11.2014). – Чернігів : ЧНТУ, 2014. – С. 154–156.

УДК 004:657

Цегельник Ніна Іванівна,
к.е.н., ст. викладач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту,
Василенко Тетяна Миколаївна,
студентка,
Поліський національний університет,
м. Житомир, Україна

ВИКОРИСТАННЯ DIGITAL ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Сучасна система управління підприємством, організацією, компанією відрізняється складною ІТ-системою, що передбачає обмін зовнішніми та внутрішніми інформаційними потоками, різноманітними типами інформації, що циркулює в системі управління. При цьому пріоритетну роль у цьому процесі відіграє інформаційна система бухгалтерського обліку, яка є результатом формування в ній достовірної та повної інформації як для потреб бухгалтерського обліку, так і для аудиторів, аналітиків, економістів та менеджерів усіх рівнів.

Зовнішнє середовище, включаючи інноваційні зміни в ньому, безпосередньо впливає на формування достовірної та повної інформації в системі бухгалтерського обліку.

Звичайно, нововведення впливають на всю інформаційну систему, що підтримує процес управління, а отже, і на її центральну ланку – бухгалтерську інформаційну систему, де вона збирає, обробляє, зберігає, збирає та узагальнює